

WETSVOORSTEL IMPLEMENTATIE TRUSTREGISTER

1 INLEIDING

De 'Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies' is op 23 april 2021 ingediend bij de Tweede Kamer.

Het wetsvoorstel strekt tot implementatie van de verplichting tot het bijhouden en centraal registreren van informatie over de uiteindelijk belanghebbenden ("UBO's") van trusts en soortgelijke juridische constructies. Deze verplichting vloeit voort uit de vierde Europese anti-witwas richtlijn (EU) 2015/849 (zoals gewijzigd bij de vijfde Europese anti-witwas richtlijn (EU) 2018/843). Het doel is het voorkomen van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen van geld en terrorismefinanciering.

De informatie over UBO's van trusts en soortgelijke juridische constructies zal worden geregistreerd in een apart register (het "Trustregister"). Dit regime zal gaan gelden naast het regime zoals dat van toepassing is op vennootschappen en andere juridische entiteiten die in Nederland zijn opricht. Voor deze laatste groep is op 27 september 2020 reeds het eveneens door de Kamer van Koophandel beheerde 'UBO-register' ingevoerd.

Het nieuwe Trustregister diende uiterlijk op 10 maart 2020 te zijn gerealiseerd zodat de verwachting is dat de wetgever met de daadwerkelijk invoering nu voortgang zal maken. Na inwerkingtreding hebben trustee's slechts 3 maanden de tijd om de UBO's van trusts te registreren.

2 TRUSTS EN SOORTGELIJKE CONSTRUCTIES

In het Trustregister worden de gegevens van de UBO's van zowel trusts als van soortgelijke constructies als een trust geregistreerd.

Ten aanzien van het begrip trusts is in het wetsvoorstel aangesloten bij de definitie uit het Verdrag inzake het recht dat toepasselijk is op trusts en inzake de erkenning van trusts¹. Het gaat bij een trust om een uit Angelsaksische rechtssystemen afkomstige rechtsfiguur. De trust kent vele verschillende verschijningsvormen en wordt voor verschillende doeleinden gebruikt in de zakelijke sfeer, in familiale sfeer alsook in culturele en charitatieve sferen. Het verdrag noemt enkele relevante kenmerken maar kort samengevat gaat het om een juridische constructie waarbij goederen worden toevertrouwd aan een beheerder (trustee) die deze vermogensbestanddelen overeenkomstig een trustakte aanwendt voor één of meerdere begunstigen.

¹ Trb. 1985, 141

In de Nederlandse context zullen de constructies die gelijkgesteld worden met een trust vermoedelijk relevanter zijn. Het gaat dan om 'bij overeenkomst of samenstel van overeenkomsten tot stand gebrachte fondsen zonder rechtspersoonlijkheid, niet zijnde ondernemingen als bedoeld in de Handelsregisterwet 2007, waarin de deelnemers vermogen bijeenbrengen dat voor gezamenlijke rekening wordt belegd of anderszins wordt aangewend ten behoeve van de uiteindelijk belanghebbenden van dat fonds'.

Er is bewust gekozen voor een materiele omschrijving zodat de naam van de juridische constructie er niet toe doet maar enkel de materiele kenmerken van de juridische constructie. Voor de praktijk van belang is dat expliciet is aangegeven dat onder de definitie in ieder geval de open en besloten fondsen voor gemene rekening vallen.

3 DE UITEINDELIJK BELANGHEBBENDEN

Elke natuurlijke persoon of personen die de uiteindelijke eigenaar is/zijn van of zeggenschap heeft/hebben en/of de natuurlijke persoon of personen voor wiens/wier rekening een transactie wordt verricht, kwalificeert als UBO. Voor trusts wordt daaronder in ieder geval verstaan:

- de oprichter(s) van de trust;
- de trustee(s);
- de (eventuele) protector(s);
- de begunstigden of, voor zover de afzonderlijke personen die de begunstigden zijn van de juridische constructie of entiteiten nog niet zijn geïdentificeerd, de groep van personen in wier belang de juridische constructie of entiteit hoofdzakelijk werd opgericht of werkzaam is; alsmede
- elke andere natuurlijke persoon die door directe of indirecte eigendom of via andere middelen uiteindelijke zeggenschap uitoefent over de trust.

Als het gaat om een soortgelijke juridische constructie (waaronder zoals hierboven aangegeven de open en besloten fondsen voor gemene rekening), worden de natuurlijke personen die in gelijkwaardige of soortgelijke posities verkeren als de hierboven opgesomde personen, aangemerkt als de UBO van die soortgelijke juridische constructie.

Anders dan voor vennootschappen en andere juridische entiteiten is voor de kwalificatie van een UBO geen indicatief percentage opgenomen. In beginsel zal dus iedere begunstigde kwalificeren als UBO. Ook is het mogelijk dat de individuele begunstigden nog niet in beeld zijn omdat de begunstigden van een trust pas in de toekomst worden bepaald. In deze gevallen is het van belang dat de groep van natuurlijke personen nauwkeurig, aan de hand van specifieke kenmerken of naar categorie, wordt omschreven, zodat de individuele begunstigden bij uitbetaling of op het moment waarop de begunstigden hun definitieve rechten uitoefenen, alsnog kunnen worden achterhaald.

Met het oog op de uitvoerbaarheid van de registratieplicht wordt nog bezien of dit beperkt kan worden voor gevallen waarin, naast afdoende wettelijke toezicht, sprake is van buitengewoon grote aantallen uiteindelijk belanghebbenden. Hierbij lijkt gedacht te zijn aan beleggingsinstellingen en instellingen voor collectieve belegging in effecten (icbe) in de vorm van een fonds voor gemene rekening met een groot aantal deelnemers.

Uit de reikwijdtebepaling in het wetsvoorstel volgt dat genoemde wet de verplichting tot – onder meer - registratie van de trust en de UBO's daarvan oplegt aan onder andere (i) trustees die in Nederland woonachtig of gevestigd zijn dan wel (ii) buiten de Europese Unie woonachtig of gevestigd is en in Nederland namens de trust of soortgelijke juridische constructie een zakelijke relatie aangaan of onroerende goed verwerven.

Indien de trusts en de UBO's daarvan al zijn ingeschreven in ander op grond van de vierde Europese anti-witwas richtlijn tot stand gebracht register van een andere EU-lidstaat dan is registratie in het Nederlandse Trustregister niet nodig.

Het Trustregister kent een publiek toegankelijk deel en een deel dat slechts toegankelijk is voor bepaalde aangewezen overheidsdiensten.

Publiek toegankelijk zijn de volgende gegevens:

- ✓ Naam, doel en type trust
- ✓ Datum en plaats van totstandkoming van de trust

En voorts ten aanzien van de UBO's:

- ✓ Naam, geboortemaand en –jaar
- ✓ Nationaliteit
- ✓ Woonstaat
- ✓ Aard en omvang van het belang

Beperkt toegankelijk:

- ✓ Burgerservice nummer voor Nederlands ingezetenen of ander fiscaal identificatienummer voor buitenlands ingezetenen
- ✓ Geboortedatum, -plaats en -land
- ✓ Privé adres
- ✓ E-mail adres
- ✓ Afschrift van een geldig identiteitsdocument
- ✓ Afschrift van document(en) waarmee wordt onderbouwd waarom een persoon kwalificeert als UBO en waaruit de aard en omvang van het belang blijkt
- ✓ Omvang van het belang

Na het verstrijken van de in de inleiding genoemde overgangperiode dient een trustee binnen één week aan de registratieplicht te voldoen en dienen wijzigingen eveneens binnen één week te worden doorgegeven.

Per individueel geval kan verzocht worden om afscherming van de openbaar toegankelijke informatie over UBO's, indien de UBO door het openbaar beschikbaar maken van diens gegevens blootgesteld wordt aan een onevenredig risico, een risico op fraude, ontvoering, chantage, afpersing, pesterijen, geweld of intimidatie. Afscherming van gegevens kan eveneens plaatsvinden indien de uiteindelijk belanghebbende minderjarig of anderszins handelingsonbekwaam is. De afscherming van de openbaar toegankelijke gegevens ziet overigens niet op de aard en omvang van het door de UBO gehouden belang.

Sancties en overige verplichtingen

Bij lichte overtredingen kan de Minister van Financiën volstaan met het opleggen van een bestuursrechtelijk boete van maximaal EUR 21.750, per bestuurder. Strafrechtelijke sancties zijn mogelijk bij verzwarende omstandigheden.

De informatie die in het Trustregister wordt bijgehouden moet toereikend, accuraat en actueel zijn en daartoe is een terugmeldplicht opgenomen in het wetsvoorstel. Dit houdt in dat bevoegde autoriteiten en Wwft-instellingen verplicht zijn om - indien nodig en ten aanzien van bevoegde autoriteiten voor zover dit hun taken niet onnodig doorkruist - melding te maken van iedere discrepantie die zij aantreffen tussen de informatie over UBO's van trusts en soortgelijke

juridische constructies die in het Trustregister is opgenomen en informatie over UBO's waarover zij zelf beschikken. Mocht blijken dat de informatie in het Trustregister niet (langer) toereikend, accuraat en actueel is, dan dient de trustee deze informatie te wijzigen. Bij Wwft-instellingen wordt gedoeld op instellingen die op grond van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) verplicht zijn om cliëntenonderzoek te doen.

Met betrekking tot de terugmeldplicht van Wwft-instellingen krijgen de Wwft-toezichthouders de bevoegdheid om hun handhavingsinstrumentarium in te zetten wanneer zij een overtreding van deze terugmeldplicht door een onder hun toezicht staande Wwft-instelling constateren. Dat instrumentarium bestaat uit het opleggen van een bestuurlijke boete of last onder dwangsom of het geven van een aanwijzing.

CONTACT

René Clumpkens
T 020 218 2874

Jean Schoonbrood
T 020 218 2871

Coen Sip
T 020 247 0033